

له "ريفراندۆم" گرنګتر

هاوړی باخهوان

چەند مانګیکە بزوتنه‌وهی ریفراندۆم له کوردستان و دەرەویدا سەری هەلداوه و له هەندیک رووه‌وه پېشکەوتنی بەرچاویشی بەخۆوه دیوه. له گەرمە‌ی سەرەتای ئه‌و بزوتنه‌وه‌یەدا، رام وابوو که دەست‌نیشانکردنی سنووری نەتە‌وه‌یی کوردستانی بنده‌ستی داگیرکەری ئی‌راقی یەکیکە له مەرجه گرنګەکانی ریفراندۆم. چونکە دەبیت ئه‌وه بەتە‌واوی دیاری بکریت که ئایا ریفراندۆم بۆ کۆی و له کۆی دەرکریت.

هەلبەت رای ئیستەم پەشیمان بوونە‌وه نییه له‌و رایە‌ی ئه‌و کاتم، بەلکو ئیستا بارودۆخیکی وا خراب هاتووه‌ته پېشە‌وه که له مەنگامە‌ی ئیستادا پڕۆسە‌ی ریفراندۆم بە شێ‌وه‌یەکی کاتی بە گرنګ نەزانم! . چونکە ئیستا له هەموو کات زۆتر دیاریکردنی سنووری نەتە‌وه‌ییمان بە شێ‌وه‌یەکی "فەرمی" له مەترسیدایه و کوردستانی بنده‌ستی ئی‌راق له‌لایەن ئەنجومە‌نی حوکم و هەردوو پارتی و یەکیتییە‌وه بووه‌ته هەمان ئه‌و "ناوچه ئۆتۆنۆمی" یه‌ی که له سالی 1970 دا له‌لایەن داگیرکەری ئی‌راقی و شۆرشی ئه‌وکاتی کوردا دیاریکرا‌بوو. بەلکو سنووری ئه‌و کات که میکیش فراوانتر بوو، چونکە مەخمور و هەندیک ناوچه‌ی تر له سەرەتای هەفتاکاندا له روی کارگێ‌رییە‌وه هیشتا سەربه‌وه ناوچه‌یە‌وه بوو که پێی دەرگوترا "ناوچه‌ی ئۆتۆنۆمی".

ئەم‌رۆ پاش تیپه‌پوونی 34 سال بەسەر ریککە‌وتننامە‌ی ماری 1970 دا، پاش ئه‌وه‌ی داگیرکەری عەرەبیی ئی‌راقی زۆتر له چاره‌که ملیۆنیک که‌سی لی‌ کوشتن، گوند و شارۆچکە‌ی کوردستانی بە پێ‌وه نەهیشتا. هیشتا ئه‌وه‌ی له پاداشتی ئه‌و هەموو نەهامە‌تی و مالۆیرانییه‌دا وەرمانگرتووه، گەر بە شێ‌وه‌یەکی ریزه‌ی لی‌ بکۆلریتە‌وه، زۆر که‌متره له‌وه‌ی له سالی 1970 دا وەرمانگرتووه. چونکە چه‌سپاندنی سنووری نەتە‌وه‌ییمان که‌وتووه‌ته بەر مەترسیه‌کی تە‌واوتییه‌وه.

بزوتنه‌وه‌ی ریفراندۆم، ماوه‌ی چەند مانګیکە هەولێ‌ی بلا‌وکردنە‌وه‌ی رۆشن‌بیری ریفراندۆمانه و دیموکراسییانه له‌ناو کۆمه‌لانی خە‌لکی کوردستاندا دە‌دات. ئە‌مه کارێکی زۆر گرنګە بە‌لام له‌و گرنګتر له‌م هەنگامه‌دا "چه‌سپاندنی سنووری نەتە‌وه‌یی" مان له ریفراندۆم و هەموو کارێکی تر گرنګتره، چونکە پڕۆسە‌ی ریفراندۆم بە‌بێ‌ دیاریکردن و چه‌سپاندنی سنووری نەتە‌وه‌ییمان پڕۆسە‌یەکی هەر له ئیستا‌وه سەرنه‌که‌وتووه. دیاره پێ‌وست بە‌پوونکردنە‌وه‌ی ئه‌و ترسه‌ ناکات، چونکە هەردوو پارتی و یەکیتی له‌م مانگانە و له‌م رۆژانه‌دا ئیمزایان له‌سەر کۆمه‌لێک کاری چاره‌نووسسازی ناته‌واو کردووه و ئه‌و عەرەبه‌ی که بە‌خزمەت و پالپشتی پارتی و یەکیتی چوونه‌ به‌غدا و بوونه دە‌مپاستی ئەنجومە‌نی حوکم، هەر ئه‌وانن که پاش ماوه‌یەکی دی دهنه‌وه دوژمنی راسته‌قینه‌مان. چونکە ئه‌وان هەر له سەر‌تاوه دوژمنی راسته‌قینه‌مان بوون.

هاوزمانام، هاوکارانی بزوتنه وهی ريفراندۆم:

چه سپاندنی سنووری نه ته وهیسی باشوورمان که به ستراره به دراوسی عه ره به کانمانه وه، که وتووته بهر مه ترسییه کی راسته قینه و دیسانه وه ئەم کیشه یه مان هه لگرته وه بۆ ئەو کاته ی که ده ولته تی ئیپاق به هیز ده بیته وه و دیسانه وه میژووی سالانی هه فتاکان به دهستی خۆمان و نه زانیی خۆمان دووباره ده که یه وه. له بهرئه وه پیویسته هه موو هه وله کان بۆ چه سپاندنی سنووری نه ته وه ییمان ته رخان بکریت. چونکه به بی دیاریکردنی ئەو سنووره نه مافمان مافه، نه فیدرالی فیدرالییه و نه ريفراندۆمیش ريفراندۆمه و نه هیچمان هیچه

پروسه ی ريفراندۆم و به ده سه ته یانی به لی بۆ جیا بوونه وه، هیچ مه ترسییه کی له سه ر نییه. چونکه جگه له و لایه نانه ی که ده ستیژ و پاشه روکی به عسن له کوردستاندا و له هه ندیک ریکخراوی وه ک به ناو حیزبی کۆمونیستی کریکاری ئیپاق و چه ند که س و لایه نیکی تر دا خۆیان ده بیننه وه و ئەوانیش خوشبه ختانه به ژماره که من، ئەوا زۆرینه ی خه لکی کورد خوشبه ختانه و کوردستانه ختانه ده لیت "به لی بۆ جیا بوونه وه" ...

له بهرئه وه تکایه پیش هه موو شتی که چه سپاندنی سنووری نه ته وه ییمان، له ژه نگاره وه بۆ چه سسان.

2004-01-11

hawreh@bakhawan.com

<http://www.bakhawan.com>